

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО ТА САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

"Перший проректор

І.І. Ібатуллін

«

»

2019 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні Вченої ради Інституту лісового та садово-паркового господарства

Протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.

Директор Інституту лісового та садово-паркового господарства І.І. Шакида

на засіданні кафедри ландшафтної архітектури та фітодизайну

Протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри

О.В. Колесніченко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«НАУКОВІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕНЬ САДОВО-ПАРКОВОГО
ГОСПОДАРСТВА»

рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий) рівень

спеціальність – 206 «Садово-паркове господарство»

Розробник: д. с.-г. н., професор Олексійченко Н. О.

Київ – 2019

1. Опис навчальної дисципліни

«НАУКОВІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕНЬ САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА»

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
Галузь знань	20 – «Аграрні науки та продовольство»	
Освітньо-науковий рівень	третій	
Освітній ступінь	доктор філософії	
Спеціальність	206 «Садово-паркове господарство»	
Освітньо-наукова програма	206 «Садово-паркове господарство»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	Не передбачено	
Курсовий проект (робота)	Не передбачено	
Форма контролю	екзамен	
Показник навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	20	20
Практичні, семінарські заняття		
Лабораторні заняття	20	20
Самостійна робота	50	50
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4	4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: оволодіти концептуальними, теоретичними і методологічними основами досліджень у галузі садово-паркового господарства.

Завдання:

- навчитися створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких може бути визнана на національному та міжнародному рівнях;
- оволодіти специфікою критичного аналізу різних інформаційних джерел, конкретних освітніх, наукових та професійних текстів у галузі садово-паркового господарства та суміжних галузей;

В результаті освоєння дисципліни «Наукові основи досліджень садово-паркового господарства» аспірант повинен

знати:

- концептуальні, теоретичні і методологічні основи досліджень у галузі садово-паркового господарства.;
- теорію та методологію системного аналізу, етапи реалізації системного підходу при дослідженні процесів та явищ у паркових біогеоценозах та урбоекосистемах;
- теоретичні, методологічні та практичні основи технологій садово-паркового будівництва;

уміти:

- використовувати методологію системного аналізу у науці про парки та урбоекосистеми;
- проводити критичний аналіз різних інформаційних джерел, конкретних освітніх, наукових та професійних текстів у галузі садово-паркового господарства та суміжних галузей;
- проводити критичний аналіз інформації щодо сучасного стану і тенденцій розвитку світової і вітчизняної науки про парки та урбоекосистеми;

- брати участь у наукових дискусіях щодо проблем садово-паркового господарства на міжнародному рівні, відстоювати свою власну позицію на конференціях, семінарах та форумах;

- використовувати сучасні методи та способи відновлення ландшафтних об'єктів різного функціонального призначення.

3. Структура навчальної дисципліни

Повного терміну денної (заочної) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього			
		л	лаб	с.р.		л	лаб	с.р.
Тема 1. Дослідження закономірностей і розроблення науково-практичних основ, методів і підходів щодо фундаментальних та прикладних проблем створення, функціонування садово-паркових об'єктів різного цільового призначення та їх раціонального використання	15	4	4	7	15	4	4	7

Тема 2. Основні напрями і послідовність добору методів та методик дослідження ландшафтних об'єктів	15	4	4	7	15	4	4	7
Тема 3. Особливості проведення ретроспективного аналізу наукового доробку у напрямі дослідження паркових біогеоценозів та урбанізованих екосистем	10	2	2	6	10	2	2	6
Тема 4. Сучасний стан і тенденції розвитку світової і вітчизняної науки про парки та урбоекосистеми	15	4	4	7	15	4	4	7
Тема 5. Планування та управління часом підготовки дисертаційного дослідження у галузі садово-паркового господарства	10	2	2	6	10	2	2	6
Тема 6. Постановка та вирішення наукових задач та проблем у галузі садово-паркового господарства, охорони навколишнього природного середовища та збереження біорізноманіття паркових та урбоекосистем	15	2	2	11	15	2	2	11
Тема 7. Формування структури дисертаційної роботи та рубрикації її змістовного наповнення	10	2	2	6	10	2	2	6
Усього годин	90	20	20	50	90	20	20	50

4. Темы лабораторних занятъ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості дослідження процесів та явищ у паркових біогеоценозах та урбоекосистемах.	2
2	Визначення напрямів і послідовності добору методик дослідження ландшафтних об'єктів за відповідними методами	2
3	Етапи проведення ретроспективного аналізу наукового доробку у напрямі дослідження паркових біогеоценозів	2
4	Аналіз стану і огляд сучасних тенденцій розвитку світової і вітчизняної науки про парки та урбоекосистеми	4
5	Особливості розподілу часу при проведенні дисертаційних досліджень за спеціальністю садово-паркове господарство	4
6	Наукові та практичні аспекти охорони навколишнього природного середовища та збереження біорізноманіття паркових та урбоекосистем	2
7	Формування структури дисертаційної роботи та рубрикації її змістовного наповнення за спеціальністю садово-паркове господарство	4
	Разом	20

5. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань здобувачами

1. Комплексне оцінювання садово-паркових об'єктів, назвіть основні критерії.
2. Прямі та опосередковані засоби вираження ідейного навантаження парків різного функціонального призначення
3. Історичні і меморіальні парки та їх значення для сучасного садово-паркового будівництва.
4. Особливості квітникового оформлення площ, вулиць, садів, парків, скверів.
5. Класифікація і норми зелених насаджень різних типів в системі озеленення населених місць.
6. Поняття про заповідне паркознавство. Основи проектування та організації заповідних парків.
7. Технологія створення та формування газонів. Асортимент газонних трав.
8. Стимулятори та інгібітори росту рослин, особливості їх застосування.
9. Зміна декоративності деревних рослин з віком та впродовж року. Декоративні форми крони дерев.
10. Критерії адаптації старовинних парків на сучасному етапі розвитку ландшафтної архітектури.
11. Система зелених насаджень сучасного міста як біоценотичний покрив ландшафту.
12. Особливості вирощування садивного матеріалу насінного та вегетативного походження.
13. Особливості квітникового оформлення площ, вулиць, садів, парків, скверів та інтер'єру будівель.

14. Теоретичні основи формування крон деревних рослин у зеленому будівництві. Поняття про топіарне мистецтво.
15. Біологічні основи вегетативного розмноження деревних рослин.
16. Сучасні тенденції композиційних прийомів у садово-парковому мистецтві.
17. Основи дендрологічного районування та формування асортименту декоративних деревних видів, шляхи збагачення.
18. Сучасні способи і методи формування ландшафтних об'єктів. Компоненти паркового ландшафту та їх динаміка.
19. Вирощування високоякісного декоративного садивного матеріалу в умовах відкритого та закритого ґрунту.
20. Еколого-фізіологічні основи підвищення біологічної стійкості садово-паркових фітоценозів

6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються нормативні документи, наочне обладнання, комп'ютерні програми з відповідним програмним забезпеченням, наочні стенди, каталоги нормативних документів, Закони України тощо.

7. Форми контролю

1. Усний і письмовий поточний контроль знань.
2. Формою самостійної роботи здобувача є вивчення спеціальної літератури та виконання індивідуальних завдань.
3. Екзамен.

8. Методичне забезпечення

Науково-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти, навчальні плани, підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали лабораторних занять; індивідуальні

навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи здобувачів.

9. Рекомендована література

Основна

1. Вечерський В.В. Спадщина містобудування України: Теорія і практика історико-містобудівних пам'яток охоронних досліджень населених місць : монографія / В.В. Вечерський. – К: НДІТІАМ, 2003. – 560 с.
2. Глобальна зміна клімату – сучасні погляди та тенденції області [Електронний ресурс]: за даними Українського гідрометеорологічного центру. – 2015. – 3 с. – Режим доступу : <http://meteo.gov.ua/ua/33345/zmi/articles/read/61>
3. Екологічний атлас Києва – К. : ТОВ «Агенство Інтермедіа», 2006. – 60 с.
4. Звід пам'яток історії та культури України: Енцикл. вид.: У 28 т. / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. – К.: Голов. ред. Зводу пам'яток історії та культури при вид-ві «Українська Енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1999. – Кн. 1. – Ч.1. – А – Л. – 608 с.
5. Звід пам'яток історії та культури України: Київ: Енциклопедичне видання / Редкол. тому: відп. ред. П. Тронько та ін. Упоряд.: В. Горбик, М. Кіпоренко, Н. Коваленко, Л. Федорова. НАН України. Інститут історії України; Інститут археології України; Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського. – К.: Голов. ред. Зводу пам'яток історії та культури при вид-ві “Українська енциклопедія” ім. М.П. Бажана, 2004. – Кн. 1. – Ч.2. – М–С. – 632 с.
6. Звід пам'яток історії та культури України: Київ: Енциклопедичне видання. Кн. 1, ч. 3.: С–Я / Редкол. тому: Відп. ред. П. Тронько та ін. Упоряд.: В. Горбик, М. Кіпоренко, Н. Коваленко, Л. Федорова. НАН України. Інститут історії України, Інститут археології, Інститут мистецтвознавства,

фольклористики та етнології ім. М. Рильського; Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України; Міністерство культури України; Українське товариство охорони пам'яток історії та культури; Головна редакція Зводу пам'яток історії та культури при видавництві «Українська енциклопедія» ім. М.П. Бажана. – К.: Голов. ред. Зводу пам'яток історії та культури при вид-ві «Українська енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 2011. – С. 1217–2197

7. Ігнат'єва Н.В. Структура та функції колористики предметно-просторового середовища (регіональні особливості): автореф. дис. ... канд. архітектури: 18.00.01 / Ігнат'єва Наталія Вікторівна; Харків. держ. техн. ун-т будівництва та архітектури. – Харків, 2002. – 24 с.

8. Історико-містобудівні дослідження Києва / За ред. Вечерського В.В.; відп. за вип. Сердюк О.М. – К.: 2011. – 454 с.

9. Київський науково-методичний центр по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій [Електронний ресурс] – 2015. – 19 с. – Режим доступу : <http://www.knmc.org.ua/>

10. Київський науково-методичний центр по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій [Електронний ресурс] – 2015. – 19 с. – Режим доступу : <http://www.knmc.org.ua/>

11. Курбатов В.Я. Всеобщая история ландшафтного искусства. Сады и парки мира / В.Я. Курбатов. – М.: Эксмо, 2007. – 736 с.

12. Галкін С. Структура та символіка старовинного парку «Олександрія» в Білоцерківській резиденції графів Браницьких / Галкін С., Бурковська О., Чернецький Є. – Біла Церква : Вид. О. В. Пшонківський, 2007. – 96 с.

13. Про охорону культурної спадщини закон України від 8 червня 2000 року // Відомості Верховної Ради України. – 2000. - № 39. – Ст. 333.

Допоміжна

14. ДБН А.2.2-1-95. Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС)

15. Ключковський М.С. Архітектура як метод психологічного впливу / М.С. Ключковський, Ю.Л. Богданова // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Архітектура. – 2014. – № 793. – С. 229-232.

16. Олексійченко Н.О. Методичні підходи до оцінювання колориту ландшафту / Н.О. Олексійченко, М.С. Мавко // Науковий вісник НЛТУ України: Ландшафтна архітектура і сучасність. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.9. – С. 65-69.

17. Международный стандарт ISO 14004. Второе издание 15.11.2004. Системы управления окружающей средой – общее руководство по принципам, системам и методикам применения.